

Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuchowie

ul. Jana Pawła II 4, 33-170 Tuchów

NIP: 873-13-82-380, REGON: 005693806

Tel. 14 652 54 89, 14 651 01 69

Adres e-mail: sekretariat@ops.tuchow.pl

Adres do e-doręczeń: AE:PL-13165-73096-ARTDU-35

Adres ePUAP: opstuchow

www.ops.tuchow.pl

SPRAWOZDANIE

z realizacji

ZADAŃ Z ZAKRESU

WSPIERANIA RODZINY I PIECZY ZASTĘPCZEJ

„Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2024-2026”

za rok 2024

Opracowanie:

Justyna Szczęch

I. WSTĘP

Na podstawie art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49) „w terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań”.

Celem obowiązującej od 01.01.2012r. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest wprowadzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną je wychowującą jako odrębnego elementu w ramach polityki rodzinnej. Efektem podejmowanych działań w ramach systemu ma być zapewnienie rodzinie takiej pomocy, która wyeliminuje zagrożenie zabrania dziecka z rodziny.

W obecnym stanie prawnym wedle art. 176 ustawy zadaniem własnym samorządu gminnego jest:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
4. finansowanie:
 - podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
5. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
6. sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
7. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny oraz rządowego programu. Gmina realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej zgodnie z wytycznymi przekazanymi przez wojewodę.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą spoczywa na wszystkich jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Obowiązek ten realizowany powinien być we współpracy z środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na terenie Gminy Tuchów od 2024r. realizowany jest **„Gminny program wspierania rodziny na lata 2024 - 2026”**.

II. REALIZACJA PROGRAMU W 2024 ROKU

Celem głównym programu jest wzmocnienie postaw wychowawczych rodzin bezradnych w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej, wykształcenie umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami, zapobieganie marginalizacji środowisk dysfunkcyjnych, podjęcie działań korekcyjnych i profilaktycznych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuchowie w roku 2024 udzielił pomocy 321 osobom, co stanowi 1,82% ogółu mieszkańców Gminy Tuchów. Z samej pomocy finansowej w formie zasiłków z pomocy społecznej skorzystało w ocenianym roku 162 rodzin, w których żyło 269 osób. Pomocy w formie świadczeń niepieniężnych Ośrodek udzielił 40 rodzinom, w których znajdowało się 114 osób.

Zazwyczaj rodziny objęte pomocą tutejszego Ośrodka uzyskiwały pomoc ze względu na występujące w ich rodzinach problemy, tj. niepełnosprawność - 127 rodzin (194 osób), długotrwałą lub ciężką chorobę - 123 rodzin (190 osób), ubóstwo - 105 rodzin (162 osób w rodzinie), bezrobocie - 52 rodzin (108 osób), potrzeby ochrony macierzyństwa - 11 rodzin, w tym z powodu potrzeby ochrony wielodzietności 10 rodzin (62 osób), bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego - ogółem 9 rodzin, w tym 6 rodzin niepełnych (15 osób) i 1 rodzina wielodzietna (6 osoby), alkoholizmu - 8 rodzin (8 osób), przemoc domowa - 5 rodzin (7 osób), bezdomności - 4 osoby, zdarzenia losowego - 2 rodziny (6 osób), trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego - 2 osoby, 1 osoba oraz sytuacji kryzysowej - 1 rodzina (2 osoby). Nie udzielano pomocy ze względu na sieroctwo, potrzebę ochrony ofiar handlu ludźmi, narkomani, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, oraz z powodu sytuacji kryzysowej i klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuchowie realizuje również zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz pomocy państwa w wychowaniu.

W roku 2024 Dział Świadczeń Rodzinnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie udzielił 815 rodzinom z terenu gminy Tuchów pomocy w formie zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłku rodzinnego, którym wypłacono kwotę 1.177.508,95 zł; o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka ubiegało się 65 wnioskodawców, którym wypłacono kwotę 66.000,00 zł; 404 wnioskodawcom udzielono pomocy w postaci zasiłku pielęgnacyjnego na kwotę 982.072,00 zł. 89 rodzin z terenu gminy Tuchów skorzystało ze wsparcia w formie świadczenia pielęgnacyjnego na kwotę 3.036.506,70 zł, 4 osoby ubiegało się o zasiłek dla opiekuna, który wypłacono w łącznej kwocie 29.760,00 zł. Ponadto objęto 43 osoby świadczeniami z funduszu alimentacyjnego na kwotę 215.981,06 zł. Zrealizowano dla 7 rodzin świadczenie w formie specjalnego zasiłku opiekuńczego na kwotę 40.980,00 zł. Z pomocy w formie świadczenia rodzicielskiego w roku 2024 skorzystało 47 rodziny, którym wypłacono 268.315,90 zł. Przyznano 3 rodzinom świadczenie wychowawcze na łączną kwotę 18.725,90 zł. W omawianym roku rodziny objęte zostały świadczeniem w ramach ustawy „Za życiem” na kwotę 8.000,00zł.

W roku 2024 wsparciem w postaci pracy socjalnej świadczonej przez pracowników socjalnych Ośrodka objęto 148 rodzin, w której znajdowało się 288 osób. Działania

podejmowane przez pracowników socjalnych koncentrowały się przede wszystkim na diagnozowaniu i analizowaniu sytuacji rodzin z problemem opiekuńczo - wychowawczym, ustalaniu przyczyn występującego u nich kryzysu. Udzielana pomoc miała na celu zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny oraz wzmocnienie jej w wypełnianych przez nią funkcjach. Ponadto pracownicy socjalni w miarę możliwości:

- rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych wskazali oraz umożliwili kontakt ze specjalistami tj. pedagogiem, psychologiem. Udzielono wsparcia w zakresie: tworzenia warunków sprzyjających prawidłowemu rozwojowi rodziny, edukacji (wskazywanie właściwych metod wychowawczych, sposobu spędzania wolnego czasu, zwracanie uwagi na warunki sanitarno - higieniczne i zadbanie dzieci, motywowanie rodziców do pracy nad właściwą postawą i prawidłowym wypełnianiem swoich obowiązków), zdrowia (motywowanie do podjęcia leczenia),
- rodziny borykające się z problemami socjalnymi uzyskały pomoc w pozyskaniu za darmo odzieży, monitorowano prowadzone remonty,
- podejmowali działania interwencyjne w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia dzieci, wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej tj. interwencje z dzielnicowym i wystosowanie pisma do sądu o wgląd w sytuację rodziny,
- rozwiązywali problemy związane z występującą w rodzinie przemocą, uczestniczyli w grupach diagnostyczno - pomocowych, wykorzystywali potencjał rodziny i poszczególnych jej członków dla rozwiązania problemu przemocy i zapobiegania wystąpienia jej w przyszłości, monitorowali rodzinę w środowisku w ramach procedury NK,
- w rodzinach, w których występuje problem choroby alkoholowej pracownicy socjalni prowadzili działalność informacyjno - profilaktyczną, motywowali do uczestnictwa w terapii zarówno dla osoby uzależnionej i współuzależnionych,
- motywowano bezrobotnych klientów do aktywnego poszukiwania zatrudnienia, podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych, zastosowano jako narzędzie pracy kontrakt socjalny,
- uczestniczyli w różnego rodzaju formach doskonalenia i doksztalcania podnoszących poziom kwalifikacji zawodowych.

Wszystkie działania, ze względu na brak asystenta rodziny, odbywały się przy ścisłej współpracy pracownika socjalnego z: przedstawicielami placówek oświatowych, służby zdrowia, Policji, Powiatowej Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej, Ośrodka Psychoterapii, Zespołu Interdyscyplinarnego, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowego Urzędu Pracy, Prokuratury, zawodowymi i społecznymi kuratorami, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowie oraz instytucjami działającymi na rzecz rodziny.

W roku 2024 Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuchowie niestety nie zatrudniał asystenta rodziny, co było spowodowane brakiem osób chętnych do podjęcia tego zadania. Osoby, które do 2019 roku pełniły te funkcję nie były zainteresowane kontynuacją pracy w tutejszej jednostce. W 2020 roku został ogłoszony nabór na stanowisko asystenta rodziny na stronie internetowej Ośrodka oraz na BIP. Znajduje się także na tablicy ogłoszeń dostępnej w siedzibie urzędu. Nabór w dalszym ciągu obowiązuje. W związku z powyższym w 2024r. nie było realizowane świadczenie asystenta rodziny.

Pracę z rodzinami, w których dotychczas realizował asystent rodziny w podstawowym zakresie prowadzili pracownicy socjalni. Ponadto na terenie gminy Tuchów w 2024r., działały

dwie świetlice pełniące funkcję opiekuńczo - wychowawczą zapewniające pomoc każdemu chętnemu dziecku z rodzin przeżywających trudności, codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach popołudniowych. Przy każdej szkole podstawowej w Gminie działał i nadal działa pedagog realizujący wsparcie dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, w tym dotkniętych przemocą i uzależnieniami.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej definiuje, iż w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania dziecka przez rodziców biologicznych w celu zapewnienia bezpieczeństwa dziecku opieka ma być sprawowana w formie rodzinnej: rodzina zastępcza (spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna), rodzinny dom dziecka oraz w formie instytucjonalnej: placówka opiekuńczo - wychowawcza, regionalna placówka opiekuńczo - terapeutyczna oraz interwencyjny ośrodek preadopcyjny.

W 2024 r. z terenu gminy Tuchów 1 dziecko przebywało w pieczy zastępczej - Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej „Pełna chata” w Rzuchowej, 2 dzieci przebywało w pieczy zastępczej - Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej „Promyk” w Rzuchowej, których łączny koszt utrzymania w 2024 r. wyniósł 121.360,53 zł.

W roku 2024 gmina Tuchów w związku z pobytem dzieci z terenu Gminy Tuchów w rodzinach zastępczych ponosiła koszty utrzymania 10 dzieci w wysokości 77.145,02 zł. z czego 2 dzieci końcem 2023r. trafiło do preadopcji i adopcji. Na uwagę zasługuje fakt, iż 2 dzieci z rodzin zastępczych spokrewnionych w 2024 r. powróciło do rodzin biologicznych.

W rodzinach zastępczych lub za pobyt w rodzinnym domu dziecka, które są zadaniami obligatoryjnymi powiatu, a gmina właściwa ze względu ma miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej gmina ponosi za nie koszty w wysokości odpowiednio: 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy, 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy, 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy.

Wedle zapisów ustawy rodziny zastępcze i prowadzący rodzinne domy dziecka mogą skorzystać z szeregu świadczeń i dodatków (jak wynagrodzenia, świadczenia jednorazowe, środki finansowe, comiesięczne dodatki), które są uzależnione od świadczonej formy rodzinnej pieczy. Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka wynoszą:

- 1.002,00 zł miesięcznie - w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej;

- 1.517,00 zł miesięcznie - w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

Rodzina zastępcza zawodowa za pełnienie funkcji otrzymuje miesięczne wynagrodzenie:

- rodzina zawodowa – 4.567,40 zł,
- rodzina zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego – 5.663,58 zł.

Z tytułu wychowywania dziecka niepełnosprawnego rodzice zastępczy otrzymują dodatek w wysokości 361,00 zł.

Ostateczna wysokość otrzymywanego świadczenia zależy od ilości dzieci oraz innych czynników mających wpływ na zakres czynności opiekuńczo - wychowawczych. Ponadto, rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, na dziecko w wieku do

ukończenia 18. roku życia przysługuje dodatek wychowawczy na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Kolejnym problemem, który wpływa na konieczność obecności i wsparcia w rodzinach przez asystenta rodziny jest przemoc domowa. Tutejszy Ośrodek jest realizatorem tego zadania. Z danych będących w posiadaniu tutejszego Ośrodka wynika, iż w omawianym roku do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 23 Niebieskie Karty. Dodatkowo prowadzone były działania w 13 rodzinach, w których w latach poprzednich wszczęto procedurę Niebieskie Karty. W związku z tym powołanych zostało 23 grup diagnostyczno - pomocowych, które odbyły 163 spotkania w celu realizacji zadań.

Jak wynika z danych Gminnej Komisji Rozwiązywanie Problemów Alkoholowych w Tuchowie 24 osoby podjęły terapię odwykową w poradni leczenia uzależnień w trybie ambulatoryjnym lub stacjonarnym, udzielono porad w tym interwencji psychologicznej 57 osobom uzależnionym i współuzależnionym od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, 21 osób zostało skierowanych na badanie w celu uzyskania informacji opinii o uzależnieniu od alkoholu, sporządzono także 10 wniosków do sądu w celu wydania decyzji o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego.

Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej oprócz szerokiej pomocy naszego Ośrodka (zasiłki z pomocy społecznej, zasiłki rodzinne, dodatki mieszkaniowe, świadczenie wychowawcze, itp.) mogły także uzyskać dodatkowe wsparcie finansowe z formie pomocy materialnej i zasiłków szkolnych. Jak wynika z przekazanych danych przez realizatora tej formy pomocy rodzinom - Gminnej Administracji Oświaty w Tuchowie w roku 2024 udzielono 123 uczniom stypendiów szkolnych na kwotę 70.472,31 zł, wypłacono także 45 uczniom Stypendium Burmistrza na łączną kwotę 20.000,00 zł. W 2024 r. nie wpłynął żaden wniosek o zasiłek szkolny.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuchowie realizując założenia programu wspiera rodziny w kryzysie w szczególności poprzez poradnictwo specjalistyczne, które jest świadczone osobom i rodzinom bez względu na wysokość posiadanego dochodu. Pomoc ta przyjmuje charakter:

- bezpłatnej pomocy prawnej.
- przeciwdziałania przemocy domowej oraz pomoc ofiarą przemocy - działania podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny oraz Grupę diagnostyczno - pomocową,
- pomocy psychologicznej, w związku z realizacją zadania dofinansowanego ze środków Wojewody Małopolskiego w ramach wsparcia finansowego zadań własnych gminy z zakresu pomocy społecznej z poradnictwa psychologicznego,
- pracy socjalnej,
- interwencji kryzysowej,
- wsparcia i wyrównania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży przez kierowanie ich do świetlic opiekuńczo - wychowawczych,
- aktywizacji zawodowej realizowanej przy współpracy Powiatowego Urzędu Pracy,
- kierowania do placówek specjalistycznych mogących udzielić rodzinie pomocy w postaci schronienia,
- pomocy w podjęciu terapii leczenia uzależnień, terapii psychologicznej i psychiatrycznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuchowie w zakresie współpracy i wymiany informacji współpracuje z instytucjami lokalnymi jak i o szerszym zasięgu, w tym:

- służbami medycznymi, w tym z Centrum Zdrowia Tuchów w ramach, którego działa Ośrodek Psychoterapii z Poradnią Leczenia Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia oraz Poradnią Zdrowia Psychicznego;
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tuchowie;
- Powiatową Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w Tarnowie Filia w Tuchowie;
- sądami, kuratorami zawodowymi i społecznymi;
- funkcjonariuszami Policji z Komisariatów w Tuchowie i w Tarnowie;
- placówkami oświatowymi, Specjalnymi Ośrodkami Szkolno - Wychowawczymi;
- Placówką Wsparcia Dziennego „Kubusie” przy Parafii Św. Jakuba Apostoła w Tuchowie;
- Placówką Wsparcia Dziennego „Wspólne szczęście”;
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowie;
- Fundacją im. Hetmana Jana Tarnowskiego;
- organizacjami pozarządowymi.

W ramach pomocy rodzinom także inne instytucje działające na terenie Gminy podejmują działania profilaktyczne na rzecz niwelowania dysfunkcji.

GKRPA w Tuchowie w 2024r. realizowała szereg działań profilaktycznych:

1. Współfinansowano program profilaktyczno - terapeutyczny dla osób uzależnionych i współuzależnionych z terenu gminy Tuchów realizowanego przez Poradnię Leczenia Uzależnień w Tuchowie przy Centrum Zdrowia Tuchów. Terapią w 2024 r. objętych zostało 19 osób.
2. Zakupiono narkotest dla potrzeb lokalnego Komisariatu Policji.
3. W zakresie - Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

W ramach zadania prowadzone były zajęcia w 14 świetlicach opiekuńczo-wychowawczych przy szkołach podstawowych, Placówce Wsparcia Dziennego „Kubusie” w Tuchowie, i świetlicy „Zielony Domek”, funkcjonujących dla dzieci z rodzin z zagrożonych bądź dotkniętych różnymi problemami, uzależnieniami od substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu, a także uzależnieniami behawioralnymi. Dofinansowane były materiały i artykuły szkolne dla realizacji tych zajęć oraz organizacja czasu wolnego dla uczestników w ramach akcji lato.

Dofinansowane zostały posiłki dla dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym uzależnieniami, korzystających z Placówki Wsparcia Dziennego „Kubusie” w Tuchowie.

W ramach zadania zorganizowane zostały imprezy sportowe służące integracji i rozwojowi społecznemu osób ze środowisk zagrożonych problemami uzależnień (korzystających ze świetlic opiekuńczo - wychowawczych):

- XIII igrzyska sportowe,
- mikołajkowy turniej piłki nożnej,
- akcja lato.

1. W zakresie - Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży:

W ramach zadania zrealizowano programy i warsztaty profilaktyczne w szkołach podstawowych Gminy Tuchów w zakresie uzależnień od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych uzależniających, przemocy oraz zjawiska izolacji społecznej i depresji, takie jak:

- program profilaktyczny - warsztaty profilaktyczne dla uczniów klas 6 i 7 SP w Tuchowie i w Siedliskach, prelekcja dla rodziców,
- warsztaty profilaktyczne z zakresu substancji psychoaktywnych dla uczniów szkół podstawowych - objęte wszystkie klasy SP w Lubaszowej i Karwodrzy,
- warsztaty profilaktyczne - z zakresu kontroli emocji, relacji rówieśniczych dla uczniów klas VI - VIII,
- program profilaktyczny dotyczący uzależnień dla uczniów szkoły ponadpodstawowej,
- realizacja programu zapobiegania depresji wśród dzieci i młodzieży - ćwiczenia odprężające i wyciszające dla dzieci - zapobieganie depresji.

Ponadto podjęte zostały działania mające na celu integrację społeczną osób ze środowisk zagrożonych alkoholizmem i innymi uzależnieniami, tj. dofinansowanie konkursu piosenki obcojęzycznej, rajdów szkolnych, warsztatów tematycznych. Zakupiono przedmioty materialne: artykuły szkolne, książki o tematyce profilaktycznej, gry, sprzęt i odzież sportową, doposażenie pomieszczeń i inne, które przekazano do szkół, przedszkoli i Domu Kultury w Tuchowie w celu ułatwienia prowadzenia zajęć z elementami profilaktyki uzależnień oraz organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży i seniorów.

Zakupiono i rozdysponowano ulotki i plakaty informacyjno - edukacyjne z zakresu uzależnień od substancji psychoaktywnych, behawioralnych oraz kampanii pn. „Stop przemocy i agresji w szkole”, „Mówimy stop cyberprzemocy” oraz „Nie jeżdżę po alkoholu”.

W ramach akcji pt. „Bezpieczna droga do szkoły” zakupiono dla uczniów opaski i breloki odbłaskowe z numerami alarmowymi, które zostały rozdane uczniom klas I. Funkcjonariusze Komisariatu Policji w Tuchowie przeprowadzili wykłady nt. bezpieczeństwa drogowego i zagrożenia dla niego wynikającego wskutek spożywania alkoholu.

Dofinansowano także:

- realizację przedstawienia - bajki edukacyjnej o tematyce profilaktyki zdrowotnej pt. „Wygrajmy zdrowie”,
- akcje charytatywne realizowane przez uczniów Szkoły Podstawowej w Tuchowie,
- kampanię profilaktyczną pn. „Depresja. Nie oceniam – staram się zrozumieć”.
- dofinansowanie pikników szkolnych promujących zdrowy styl życia, wartości rodzinne, wspólne spędzanie czasu, pogłębianie zachowań prozdrowotnych,

2. W zakresie - Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych:

W ramach zadania dofinansowano wydarzenia na rzecz osób ze środowisk zagrożonych alkoholizmem i innymi uzależnieniami, tj.:

- konkursy, zawody, turnieje sportowe,
- zajęcia sportowe, w tym piłkarskie, biegowe, rowerowe, szachowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych,

- organizowanie czasu wolnego poprzez aktywny wypoczynek dzieci, wyjazdy i rajdy,
- działalność sportową lokalnych klubów sportowych skierowana do dzieci i młodzieży w ramach organizacji czasu wolnego,
- pikniki oraz festyny integracyjne i rodzinne organizowane przez organizacje pozarządowe i szkoły podstawowe,
- organizację zajęć i obozu dla dzieci i młodzieży w czasie ferii oraz wakacji,

Zakupiono przedmioty materialne: gry, sprzęt sportowy, odzież sportową i inne, które przekazano do ochotniczych straży pożarnych w Gminie Tuchów, a także klubów sportowych i kół gospodyń wiejskich z terenu Gminy w celu ułatwienia prowadzenia działalności z elementami profilaktyki uzależnień oraz organizacji czasu wolnego dzieci, młodzieży i dorosłych.

3. W zakresie - Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

W ramach zadania zakupiono materiały edukacyjne i informacyjne dla właścicieli i personelu punktów sprzedaży alkoholu w Gminie Tuchów w zakresie przestrzegania zasad sprzedaży i podawania alkoholu. Przeprowadzona została kontrola wybranych punktów w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. Zorganizowano szkolenie dla członków GKRPA w zakresie przeprowadzenia kontroli punktów sprzedaży alkoholu.

Wedle uzyskanych informacji **Placówka Wsparcia Dziennego „Kubusie” przy Parafii św. Jakuba Ap. w Tuchowie** w roku 2024 w zakresie wspierania rodziny i jej roli w społeczeństwie, opieki i wychowania dzieci oraz wyrównania szans edukacyjnych podjęła następujące działania:

- Przez cały okres pracy placówki w 2024 roku, rodzice wychowanków mieli możliwość osobistych i telefonicznych kontaktów z wychowawcami placówki. Konsultacje i porady dotyczyły zwykle trudnych sytuacji w rodzinie wychowanków. Wskazywano sposoby radzenia sobie w konfliktach i problemach wychowawczych. Wskazywano na odpowiednie osoby, miejsca, instytucje, mogące udzielić wsparcia i pomocy.
- Wychowankowie brali udział w zajęciach profilaktyczno - wychowawczych prowadzonych przez wychowawców i praktykantów placówki. Na zajęciach poruszano zagadnienia dotyczące rodziny, pełnionych w niej ról, wzajemnych relacji, szacunku do każdego jej członka, wychowaniu bez przemocy, istoty rodziny w społeczeństwie i potrzeby rodziny w życiu każdego człowieka.
- 27 grudnia 2024 roku odbyło się wspólne spotkanie opłatkowe, połączone z jasełkami. Zostali na nie zaproszeni członkowie rodzin wychowanków. Była to okazja do wspólnego przebywania w radosnej atmosferze, podkreśleniu i dowartościowaniu każdego, indywidualnych rozmów z rodzicami i dziadkami wychowanków.
- Wychowankowie i ich rodzice wspólnie włączyli się w przygotowanie upominków, kartek świątecznych dla kombatantów oraz wzięli czynny udział w Tuchowskiej Majówce dla Matki podczas której przygotowali z wychowawcami stoisko, gdzie można było wykonać upominki dla mamy. Wzmocniło to wzajemne relacje i umiejętności wspólnego działania.

- Przez cały rok w placówce prowadzone są zajęcia, których celem jest wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży. Wychowankowie mają zapewnioną indywidualną pomoc w odrabianiu zadań domowych w tym nauce czytania, pisania, liczenia, nadrabianiu zaległości szkolnych, rozwijanie swoich talentów i zainteresowań. Liczba wychowanków korzystających w 2024 roku z wyżej wymienionych form zajęć łącznie 33 z 25 rodzin.

Placówka Wsparcia Dziennego „Wspólne Szczęście” poinformowała, że w roku 2024 były organizowane pogadanki dla rodziców i dzieci na temat opieki i wychowania dzieci.

Klub Dziecięcy BOBAS w Tuchowie jako placówka w 2024 r. nie organizowała spotkań dla rodziców, uczniów i sama nie uczestniczyła w żadnych projektach, szkoleniach, warsztatach i prelekcjach o tematyce wzmocnienia rodziny i roli w społeczeństwie, a także o tematyce opieki i wychowaniu dzieci oraz wyrównaniu szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

W 2024 r. w **Ochronce Zgromadzenia Sióstr Służebniczek BDNP Niepublicznym Przedszkolu w Tuchowie** zorganizowano spotkanie i wyjazd, mające na celu umacnianie więzi rodzinnych i społecznych, ukazanie wartości modlitwy oraz wspólnie spędzonego czasu:

- spotkania dla rodziców z psychologiem na temat prawidłowych postaw rodzicielskich w wychowaniu i opiece nad dziećmi, ustalania wspólnego stanowiska wychowawczego z Ochronką,
- rodzinny piknik integracyjny, wycieczka dla rodziców i dzieci,
- spotkanie formacyjne - konferencje, wspólna modlitwa,
- przedstawienia teatralne z udziałem dzieci rodziców.

W **Przedszkolu Publicznym w Tuchowie** w 2024 w toku codziennej pracy zwracana jest szczególna uwaga na koordynację oddziaływań przedszkola i domu rodzinnego w atmosferze partnerstwa i współpracy. Podejmowano szereg działań zmierzających do wzmocnienia więzi rodzinnych oraz jej roli w społeczeństwie.

W tym celu zorganizowano uroczystości przedszkolne z udziałem rodziców Domu Kultury w Tuchowie:

- „Jubileuszowy koncert z okazji 40-lecia przedszkola” - z udziałem rodziców i zaproszonych gości (125 dzieci z rodzicami i zaproszonymi gośćmi).
- Piknik dla dzieci w ogrodzie przedszkolnym na powitanie lata.
- „Bożonarodzeniowy koncert dla rodziców i bliskich dzieci uczęszczających do przedszkola” w koncercie wzięło udział 120 dzieci wraz ze swoimi rodzinami.
- „Koncert dla Babci i Dziadka” - wzięły udział wszystkie dzieci uczęszczające do przedszkola wraz z babciami i dziadkami.
- Przedszkole aktywnie uczestniczyło w „Wspólnym kolędowaniu w Bazylice”.

W toku codziennej pracy przedszkola dużo uwagi poświęca się kształtowaniu umiejętności społecznych dzieci, w tym wzmocnianiu więzi rodzinnych. Kadra pedagogiczna systematycznie wzbogaca swoje kompetencje zawodowe, których celem jest rozpoznawanie trudności rozwojowych dzieci, doskonalenie pracy we współpracy z rodzicami i specjalistami nad wyrównywaniem szans edukacyjnych w początkowym okresie edukacji dzieci.

Przedszkole przystąpiło do realizacji projektu „Przedszkole dostępne dla wszystkich”. Projekt realizowany jest przez Instytut Badań Edukacyjnych, UNICEF oraz

Ministerstwo Edukacji Narodowej we współpracy z uczelniami i organizacjami pozarządowymi.

Głównym celem projektu jest podniesienie kompetencji nauczycieli specjalistów (pedagogów, psychologów, pedagogów specjalnych, logopedów) w zakresie udzielania adekwatnego do potrzeb wsparcia dla wszystkich grup odbiorców (dzieci, rodziców, nauczycieli).

W ramach projektu nauczyciele specjaliści zatrudnieni w przedszkolu wyposażeni zostali w szereg narzędzi pomocnych w prowadzeniu zajęć wychowawczo - specjalistycznych, w tym integracyjnych, zapewniających poczucie wspólnoty wśród dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci będących uchodźcami z Ukrainy oraz dbałość o budowanie przyjaznego klimatu w przedszkolu w ramach ochrony zdrowia psychicznego dzieci.

Bezpośrednio w realizację projektu zaangażowanych jest 3 nauczycieli, którzy pełnią rolę liderów edukacji włączającej, pośrednio w projekt zaangażowani są wszyscy nauczyciele.

„Przedszkole dostępne dla wszystkich” to bezpłatne szkolenia oraz warsztaty online przeznaczone dla nauczycieli specjalistów (pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów i terapeutów pedagogicznych) zatrudnionych w przedszkolach.

Ma na celu stworzenie okazji do rozwoju kompetencji zawodowych w obszarach bliskich codziennej praktyce nauczycieli pracujących z przedszkolakami - diagnozy przesiewowej małego dziecka, diagnozy funkcjonowania poznawczego dzieci w wieku od 3 do 6 lat, wspomagania rozwoju językowego dzieci, w tym dzieci dwujęzycznych, oraz rozwijanie umiejętności społeczno - emocjonalnych najmłodszych. Program szkoleń składa się z 3 etapów:

- Etap 1. Kurs e-learningowy: program samokształcenia dla nauczycieli specjalistów pracujących z dziećmi w wieku przedszkolnym i nauczycieli wychowania przedszkolnego oraz innych zainteresowanych specjalistów, który składa się z 7 modułów szkoleniowych.
- Etap 2. Warsztaty realizowane w formie 1,5 godzinnych (2 godziny dydaktyczne) spotkań online z ekspertkami/ekspertami i specjalistkami/specjalistami (w tym autorkami/autorami modułów szkoleniowych dostępnych w poprzednim etapie szkolenia). Podczas warsztatów nauczyciele mają możliwość dyskusji, aktywnego rozwiązywania problemów, uzyskania odpowiedzi na pytania, które pojawiły się w pierwszej części szkolenia.
- Etap 3. Interwencje – ten etap polega na wykorzystaniu w praktyce zawodowej wybranych „interwencji”, tj. strategii reagowania na sytuacje problemowe czy potrzeby mające na celu zwiększenie dostępności edukacji dla dzieci.

Przy wsparciu specjalistów nauczyciele doskonalą swoje umiejętności w rozwiązaniu zidentyfikowanych problemów, rozpoznaniu słabych i mocnych stron dziecka oraz zidentyfikowaniu obszarów wymagających wsparcia dziecka i rodziny w sytuacji trudnej/kryzysowej. Zapoznają się z propozycjami zajęć o charakterze profilaktycznym.

Szczególne uwagę poświęcono wspieraniu dzieci ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i z niepełnosprawnością. Grupa nauczycieli doskonalila swoje kompetencje w tym zakresie uczestnicząc w studiach podyplomowych. Programy studiów obejmowały tematykę związaną z wspomaganiem środowiska rodzinnego, budowaniem relacji.

Na bieżąco prowadzona była praca z dziećmi nt. bezpieczeństwa. W tym celu zorganizowano spotkanie z Policjantem, Strażakami. Wzięły w nich udział wszystkie dzieci uczęszczające do przedszkola - 123.

W toku codziennej pracy przedszkola realizowane są na bieżąco tematy kształtujące u dzieci poczucie własnej wartości, nabywanie umiejętności radzenia sobie z trudnymi emocjami, unikaniem agresji, dostrzeganiem i poszanowaniem potrzeb innych osób, ale również kształtowaniem umiejętności proszenia o pomoc w trudnych sytuacjach.

Szkoła Podstawowa im. prof. Jana Sajdaka w Burzynie w 2024 r. w celu wzmocnienia rodziny, jej roli w społeczeństwie oraz wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży podjęła następujące działania:

- 1) W roku 2024 szkoła w ramach zajęć do dyspozycji wychowawcy realizowała tematykę opartą na planie wychowawczo - profilaktycznym szkoły oraz głównych kierunkach polityki oświatowej państwa. Zajęcia te obejmowały szereg zagadnień dotyczących problemów przemocy w rodzinie.
- 2) Warsztaty profilaktyczne oraz udział w konkursach:
 - 17 stycznia 2024 r. odbyły się warsztaty profilaktyczne dla uczniów klas IV - V (37 uczniów). Tematem warsztatów była „Profilaktyka przemocy - cyberprzemoc i przemoc rówieśnicza. Rozwiązywanie konfliktów w klasie”. Podstawowym założeniem warsztatów było podnoszenie odporności psychicznej i poprawa funkcjonowania emocjonalnego oraz kształtowanie pozytywnych relacji w klasie;
 - Szkolny konkurs plastyczny w ramach programu „Nie pal przy mnie, proszę” (46 uczniów);
 - Udział uczniów naszej szkoły w projekcie „BohaterOn” - ogólnopolskiej kampanii o tematyce historycznej, mającej na celu upamiętnienie i uhonorowanie uczestników Powstania Warszawskiego oraz promocję historii Polski XX wieku. Projekt ma edukować Polaków, bazując na historiach Powstańców, wzmocniać poczucie tożsamości narodowej, krzewić postawy patriotyczne oraz budować wrażliwość społeczną;
 - Stworzenie na terenie szkoły „Strefy relaksu dla uczniów” - przyjaznego i bezpiecznego miejsca, w którym uczniowie mogą odpocząć, poczytać książkę, porozmawiać z rówieśnikami lub jeśli zachodzi taka potrzeba - ze specjalistami;
 - Udział uczniów w zajęciach pozalekcyjnych SKS (klasy I-VIII) oraz cyklicznych, szkolnych konkursach szachowych (klasy I-III);
 - Udział szkoły w programie „Aktywna Tablica”, dzięki któremu zakupione zostały nowoczesne pomoce dydaktyczne i narzędzia multimedialne, których celem jest wspieranie procesu edukacji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
 - 11 grudnia 2024 r. odbyły się warsztaty profilaktyczne dla uczniów klas V-VIII (85 uczniów). Tematy warsztatów to: „Sztuka przyjaźni: jak tworzyć i utrzymywać prawdziwe relacje” oraz „Jak kontrolować emocje?”. Podstawowym założeniem warsztatów było propagowanie zdrowego stylu życia, umiejętność zagospodarowania wolnego czasu, kontrola emocji oraz panowanie nad nimi i utrzymanie właściwych relacji rówieśniczych;

- Udział szkoły w projekcie „Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka z UNICEF 2024”, który miał na celu przekazanie wiedzy oraz kształtowanie świadomości uczniów na temat znaczenia praw dziecka oraz przybliżenie zagadnień, dotyczących praw dziecka społeczności szkolnej i przedszkolnej.
- 3) W roku 2024 szkoła realizowała działania w zakresie podnoszenia świadomości społecznej w obszarze profilaktyki przemocy w rodzinie poprzez:
- zamieszczanie informacji na stronie internetowej placówki, gazetkach ściennych i powieszonych plakatach;
 - upowszechniania informacji na stronie internetowej szkoły o formach wsparcia oraz instytucjach udzielających pomocy ofiarom przemocy w rodzinie przez pedagoga szkolnego;
 - umieszczenie plakatów zawierających numery telefonów i adresy instytucji wspierających rodziny i udzielających pomocy w sytuacji przemocy w domach;
 - udzielanie porad i wsparcia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie przy współpracy z kuratorami sądowymi, zawodowymi i społecznymi, pracownikami OPS;
 - 25 września 2024 r. odbyło się spotkanie uczniów klas VIII (28 uczniów) z dzielnicowym. Tematem spotkania była odpowiedzialność prawna nieletnich;
 - edukowanie uczniów w zakresie rozpoznawania zachowań agresywnych i przemocowych poprzez warsztaty profilaktyczne, lekcje tematyczne, zajęcia wychowawcze;
 - organizowanie zajęć integracyjnych w klasach, gdzie zauważono konflikty rówieśnicze generujące zachowania agresywne.
- 4) Nauczyciele - wychowawcy dokonywali oceny funkcjonowania dziecka w środowisku szkolnym oraz na bieżąco monitorowali sytuacje swoich uczniów ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji uczniów przebywających w rodzinach dotkniętych przemocą.
- 5) Na korytarzu szkolnym wykonano gazetkę tematyczną o przemocy z wykorzystaniem materiałów dostarczonych przez OPS w Tuchowie. Materiały te zamieszczone zostały na stronie internetowej szkoły oraz rozdane wychowawcom celem umieszczenia na gazetkach klasowych oraz przeprowadzenia lekcji wychowawczych na temat przemocy i przekazania do wiadomości na zebraniu z rodzicami.
- 6) Szkoła organizowała wspólne uroczystości w celu budowania rodzinnych więzi np. Dzień Mamy i Taty połączony z konkursami dla dziecka i rodzica, Dzień Dziecka oraz Dzień Sportu połączony z piknikiem rodzinnym i rozgrywkami sportowymi, udział rodzin w Biegu Burzyńskim, którego szkoła była współorganizatorem.
- 7) Ponadto, podobnie jak w latach ubiegłych, szkoła zrealizowała następujące programy prozdrowotne, w których zaangażowani zostali uczniowie oraz ich rodzice:
- „Program dla szkół” (owoce i mleko). Programem objęte są klasy I – V.
 - Program „Bieg po zdrowie” - klasa IV.
 - Program „Nie pal przy mnie proszę” - klasy I - III.
 - Program „Wybierz życie - pierwszy krok - klasa VIII.
 - Program „Podstępne WZW” - klasy VII - VIII.
 - Program „Znamię! Znam je?” - klasy VII - VIII.

- Program „Trzymaj Formę” - klasy V - VIII.
 - Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne?” - oddział przedszkolny.
- 8) Nauczyciele uczestniczyli w wielu formach doskonalenia, dotyczących opieki i wychowania dzieci, były to m.in. szkolenia, warsztaty i konferencje:
- „Mniej znaczy lepiej”;
 - „Dziecko krzywdzone i zaniedbywane - rozpoznanie symptomów, interwencja, wsparcie”;
 - „W krainie emocji - wychowanie emocjonalne w szkole/przedszkolu - kompetencje emocjonalno - pedagogiczne”;
 - „Edukacja zdrowotna dzieci i młodzieży - jak zachęcać uczniów do aktywności fizycznej i zdrowego odżywiania”;
 - „Komunikacja. Nauczyciel, uczeń, rodzic. Jak efektywnie komunikować się z innymi?”;
 - „Wychowanie patriotyczne na lekcjach edukacji muzycznej”;
 - „Edukacja dla bezpieczeństwa - w świecie współczesnych wyzwań”;
 - „Ruch jako klucz do efektywnej edukacji prozdrowotnej w szkole”.
- 9) Nauczyciele przeprowadzili wiele pogadanek w ramach zajęć z wychowawcą na temat rodziny i jej roli w społeczeństwie, przemocy i relacjach koleżeńskich. Tematy zajęć wychowawczych przeprowadzonych z uczniami klas I - VIII oraz w oddziale przedszkolnym (łącznie 164 uczniów) w 2024 roku:
- Co wybieramy? Swobodna dyskusja, ustalenie zasad grupowych. Warto kochać. Wszystko dzięki rodzinie. Dzieci Praw Dziecka - spotkanie z pedagogiem. Nie każdy lubi przytulanie. Strach ma wielkie oczy - nauka mówieniu o emocjach.
 - Kształtowanie rozumienia znaczenia rodziny w życiu człowieka. Przypomnienie nazw członków rodziny. Nazywanie relacji pokrewieństwa między członkami rodziny. Wypowiedzi dzieci na temat mamy, taty i ich rodzeństwa. Rozmowa na temat zagrożeń związanych z nieodpowiednim zachowaniem się w domu. Wskazywanie zagrożeń związanych z pobytem w domu. Wskazywanie przykładów bezpiecznych zabaw w domu. Rozmowa na temat obowiązków dzieci w rodzinie inspirowana opowiadaniem „Kto pomógł mamie?” Wypowiedzi dzieci na temat ich obowiązków w domu.
 - Jaki powinien być zespół klasowy. Rozmowa o tym, jak wyrażamy emocje. Zabawy w wyrażaniu emocji za pomocą miny, gestów, ruchu całego ciała. Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka. Uświadomienie, że prawa dziecka mają na celu ochronę i wspieranie najmłodszych w ich rozwoju, edukacji oraz zapewnieniu godnych warunków życia. Światowy Dzień Życzliwości i Pozdrowień - zajęcia twórcze mające na celu wyrabianie w uczniach umiejętności dostrzegania znaczenia życzliwości w codziennych relacjach.
 - Rozmowa o tym, jak należy przywitać nową koleżankę, nowego kolegę. Rozmowa o zachowaniu się klasy wobec nowej koleżanki lub nowego kolegi. Przypomnienie zasad współżycia w grupie klasowej. Ocena zachowania kolegów na zajęciach. Kształtowanie rozumienia pojęcia: dobra koleżanka, dobry kolega. Spotkanie z psychologiem - szacunek do innych i samego siebie. Rozmowa z dziećmi o przemocy i jej rodzajach inspirowana opowiadaniem Catherine DePino Złe zielone oczy. Rozmowa o tym, czy rozmawiać z dorosłymi o swoich problemach, czy je ukrywać.

Rozmowa na temat sposobów radzenia sobie z dręczycielami. Rozmowa o smutku po utracie ukochanej osoby inspirowana książką Barbary Kosmowskiej Dziewczynka z parku. Rozmowa o znaczeniu wolności osobistej i narodowej w życiu człowieka. Rozmowa na temat Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka z UNICEF 2024” dzień niebieski - omówienie praw dzieci. Dzień Życzliwości i Pozdrowień- dzień żółty, omówienie.

- Jak się czuję w mojej rodzinie ?
- Czy empatia pomaga walczyć z przemocą? Gry i zabawy integracyjne rozładowujące agresję i uczące zachowań antyprzemocowych.
- Prawa i obowiązki przyjaciół. Zachowania ludzi w różnych sytuacjach życiowych. Radzenie sobie z własną i cudzą agresją.
- Rodzina i jej rola w społeczeństwie. Prawa dziecka. Rocznica Konwencji o Prawach Dziecka.
- Chcemy żyć w świecie bez hejtu.

10) Na bieżąco specjaliści organizowali i prowadził zajęcia profilaktyczne, udzielali porad uczniom i rodzicom w rozwiązywaniu trudności powstających na tle konfliktów rodzinnych. Tematy spotkań uczniów ze specjalistami w 2024 roku (klasy I-VIII):

- Zajęcia z psychologiem: Dbamy o relacje w zespole klasowym. Po co nam zasady? Przemoc w rodzinie. Szanuję siebie i innych.
- Zajęcia z pedagogiem specjalnym: Jak wyobrażam sobie swoją rodzinę za 10 lat. Mój przyjaciel skarbonka - oto tata. Mój wymarzony pokój w którym jestem ja i moja mama. Strach ma wielkie oczy - obowiązki i zabawa w domu. Samotność - brak komunikacji z rodzicami. Rodzice mnie nie rozumieją. Rodzina - co ona dla mnie oznacza? Różnorodność w grupie rówieśniczej.
- Zajęcia z pedagogiem szkolnym: Relacje w klasie, formy pomocy jakie można uzyskać w szkole w przypadku dręczenia przez rówieśników. Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem - zapoznanie z dokumentem szkolnym. Tradycje wielkanocne w naszych domach. Zwrócenie uwagi na przejawy agresji podczas spotkań rodzinnych. Rozwijanie umiejętności rozpoznawania i reagowania na potrzeby innych. Pogadanka na temat przemocy w rodzinie (różne aspekty i przejawy przemocy, gdzie zgłaszać, telefony zaufania, organizacje pomocowe). Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne: Rola rodziny w życiu człowieka, Konflikty, emocje, negocjacje. Budowanie zdolności do sięgania po wsparcie i pomoc. Pogadanka o przemocy na zajęciach świetlicowych. Kształtowanie umiejętności komunikowania swoich myśli i uczuć bez agresji.

W roku 2024 **Szkoła Podstawowa i Przedszkole w Dąbrówce Tuchowskiej** w ramach wzmocnienia rodziny i jej roli w społeczeństwie organizowała w poprzednim roku wiele imprez środowiskowych z udziałem rodzin. Do nich należą:

1. Rodzinny piknik - pod hasłem „Mamy dla siebie czas” udział rodzin w organizacji, zabawach i konkursach.
2. Święto Patrona szkoły - pożegnanie lata - wspólne grillowanie z rodzicami.
3. Przedświąteczne odwiedziny z życzeniami i upominkami osób samotnych na terenie miejscowości.

4. Szkolna Wigilia z udziałem rodziców.

5. Dzień babci i dziadka

Ponadto w ramach spotkań z rodzicami wychowawcy udzielali instruktażu na temat opieki i wychowania dzieci, rozwiązywali wspólnie zaistniałe problemy. Rodzice brali udział w szkoleniu „Cyberprzemoc”.

Uczniowie brali udział w wycieczce integracyjnej do huty szkła w Krośnie oraz do „Karpackiej Troi” w Trzcinicy. Ponadto uczestniczyli w „Zielonej szkole do Mrzeżyna”.

Brali udział w programie „Europejski Miesiąc Cyberbezpieczeństwa” (25 uczniów) oraz w „Ogólnopolskiej Kampanii Dzieciństwo bez Przemocy. Uczniowie brali również udział w obchodach Dnia Bezpiecznego Internetu (35 uczniów). W ramach programu „Edukacyjna Sieć Antysmogowa” uczniowie wraz z rodzicami i nauczycielami realizowali szereg działań „Razem działamy, czysto oddychamy” (35 uczniów, 10 rodziców, 10 nauczycieli). Ponadto uczniowie brali udział w warsztatach „Zaczarowana Rafa”.

W roku 2024 **Szkoła Podstawowa im. o. Władysława Witkowskiego Redemptorysty w Karwodrzy:**

1. Organizowała spotkania dla rodziców, uczniów bądź uczestniczyła w projektach, szkoleniach, prelekcjach, warsztatach, których celem było wzmacnianie rodziny oraz jej roli w społeczeństwie. Podjęte działania:

- Rozmowy na temat sposobów na to, jak pomóc swojemu dziecku w nauce oraz radzenia sobie z problemami wychowawczymi (35 rodziców);
- Wspieranie rodziców uczniów z autyzmem w szkole/spotkania ze specjalistami oraz wychowawcą klasy - 2 rodziców;
- Spotkanie z rodzicami: zapoznanie z opracowanymi w szkole Standardami Ochrony Małoletnich - 68 rodziców;
- Zachęcanie rodziców (68) i uczniów (78) do korzystania z pomocy specjalistów zatrudnionych w szkole (pedagog szkolny, pedagog specjalny i psycholog);
- Wykonanie gazetki na korytarzu i rozdanie ulotek uczniom dotyczących przemocy w rodzinie;
- Informacje na temat tradycji świątecznych w rodzinach na stronie internetowej szkoły i na godzinach wychowawczych, religii i w.d.z.;
- Prelekcja do uczniów (78) na temat przemocy w rodzinie z podaniem telefonów i stron pomocowych;
- Prelekcja dla rodziców dotycząca uzależnień oraz organizacji wolontariatu w szkole i domu. Zachęcenie uczniów do korzystania z pomocy specjalistów w szkole oraz z instytucji pomocowych działających w Tuchowie - 21 uczniów;
- zapoznanie uczniów i rodziców klasy IV ze Standardami Ochrony Małoletnich obowiązujących w szkole;
- Pogadanka w kl. VI na temat praw dziecka oraz o przestrzeganiu ich w szkole, w domu i społeczeństwie - 14 uczniów;
- Pogadanka w kl. VIII na temat praw i obowiązków dziecka i ich przestrzeganiu w domu, szkole i poza szkołą - 11 uczniów;
- Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno - społeczne w kl. V: pogadanka o tradycjach bożonarodzeniowych - 15 uczniów;

- Zajęcia rozwijające kompetencje społeczne w kl. VII i VIII: podsumowanie pracy w grudniowych akcjach charytatywnych, podzielenie się pozytywnymi emocjami, rozmowa o korzyściach płynących z pomagania innym - 26 uczniów;
- Spotkanie z uczniami z klas IV - VIII, którzy przekazali upominki i kartki z życzeniami świątecznymi dla emerytowanych pracowników szkoły – rozmowa o pamięci i szacunku dla starszych - 78 uczniów;
- obchody dni: Dzień Życzliwości i Pozdrowień, Dzień Wolontariatu, Dzień Walki z Depresją, Dzień Kolorowej Skarpetki, Dzień Kropki;
- szkolenie: „Technika miękkiego brzuszka, czyli trudny rodzic z wizytą w szkole. Jak rozpoznać manipulację i skutecznie się przed nią bronić” - 3 osoby;
- międzyklasowy konkurs kolęd i pastorałek - 70 uczniów;
- udział uczniów w ogólnopolskim projekcie „Kolędnicy Misyjni” - 12 uczniów i 1 nauczyciel;
- Udział pedagoga szkolnego oraz nauczycieli w konferencjach, szkoleniach oraz webinarach na następujące tematy:
 - webinar: „Dziecko krzywdzone i zaniedbywane - rozpoznanie symptomów, interwencja, wsparcie” - 2 osoby,
 - webinar: „Jak się zachować w obliczu zagrożenia?” - 1 osoba,
 - webinar: „W krainie emocji - wychowanie emocjonalne w szkole/przedszkolu - kompetencje psychologiczno-pedagogiczne” - 3 osoby,
 - webinar: „Terapia pedagogiczna - czyli o pracy z uczniami ze SPE” - 1 osoba.

2. Organizowała spotkania dla rodziców, uczniów bądź uczestniczyła w spotkaniach, pogadankach, warsztatach na temat opieki i wychowania dzieci. Podjęte działania:

- informacje dotyczących zasad bezpieczeństwa podczas ferii świątecznych i zimowych oraz w czasie wakacji dla uczniów i rodziców;
- organizacja akcji integrujących środowisko szkolne: konkursy plastyczne: „Kartka bożonarodzeniowa”, „Kalendarz adwentowy”, „Witraż świąteczny”, kartki dla babci i dziadka, nauka tańców regionalnych (polonez, krakowiak) - 78 uczniów;
- uwrażliwienie uczniów na los ludzi chorych i potrzebujących: kartki świąteczne dla DPS w Karwodzy, przekazanie życzeń i upominków dla emerytowanych nauczycieli i pracowników szkoły, akcje charytatywne organizowane w szkole (pomoc powodziom z Dolnego Śląska, Wigilijne i Wielkanocne Dzieło Potrzebującym) i inne - 78 uczniów;
- spotkanie uczniów z P. Dzielnicowym dotyczące zasad zachowania się na drogach, zachowania się w Internecie, konsekwencji uzależnień, współpracy z nauczycielami i rodzicami;
- warsztaty profilaktyczne: „Komunikacja” - kl. IV, „Motywowanie do nauki;” - kl. V - VI, „Agresja i przemoc” - kl. VII-VIII;
- zajęcia z uczniami odnośnie projektu dotyczącego WZW (Wirusowe Zapalenia Wątroby) i Czerniaka;
- spotkania z uczniami kl. IV i VII - rozmowy o trudnościach adaptacyjnych, relacjach z rówieśnikami, trudnościach w nauce - 28 uczniów;

- porządkowanie grobów na cmentarzu wojennym w Zabłędzy (rada Młodzieżowa - 5 uczniów);
- wyjście pod pomnik rodziny Solarzy i zapalenie zniczy - 50 uczniów;
- kurs I pomocy dla uczniów zorganizowany przez OPS w Karwodrzy - 70 uczniów;
- Udział pedagoga szkolnego oraz nauczycieli w konferencjach, szkoleniach oraz webinarach na następujące tematy:
 - webinar: „Samookaleczanie się w szkole podstawowej i średniej” - 1 osoba,
 - webinar: „Hejt w szkole-jak przeciwdziałać przemocy werbalnej” - 1 osoba,
 - webinar: „Standardy Ochrony Małoletnich - wytyczne i procedury postępowania dla dyrektorów i nauczycieli placówek edukacyjnych i opiekuńczo – wychowawczych” - 4 osoby,
 - konferencja MEN: „Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży. Wspólna praca, najlepsze rozwiązania” - 1 osoba,
 - webinar: „Jak uczy się mózg. Cztery filary neuroedukacji” - 1 osoba,
 - webinar: „W co grają uczniowie – reakcja i skuteczna interwencja nauczyciela” - 3 osoby.

3. Brała udział w projektach, szkoleniach, warsztatach, których celem było wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. Podjęte działania:

- Nauczyciele, pedagog szkolny, pedagog specjalny oraz psycholog uczestniczyli w szkoleniach o tematyce:
 - zapoznanie się z uczniami kl. IV przybyłymi z Zabłędzy i uczennicą z kl. VI przybyłą z Bieszczad; oferta pomocy w nauce. Rozmowa na temat pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla nich - 22 uczniów;
 - zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze: matematyczno - przyrodnicze i humanistyczne - 24 uczniów;
 - kółka zainteresowań rozwijające wiedzę i umiejętności (z j. angielskiego, j. niemieckiego, matematyki oraz geografii i przyrody) - 25 uczniów;
 - webinar: „Nowy uczeń w klasie - jak nauczyciel może pomóc w adaptacji?” - 1 osoba;
 - webinar: „Zadać - nie zadawać? Prace domowe - czas na zmiany w szkołach” - 3 osoby;
 - webinar: „Edukacja zdrowotna dzieci i młodzieży - jak zachęcać uczniów do aktywności fizycznej i zdrowego odżywiania” - 3 osoby;
 - webinar: „Nowe technologie w nauczaniu w klasie” - 1 osoba;
 - webinar: „Jak nie zbłądzić w cyfrowym świecie? Kompetencje kluczowe dla cyfrowych tubylców” - 1 osoba;
 - webinar: „Edukacja włączająca w polskiej szkole. Co zrobić, żeby inkluzja nie była iluzją?” - 1 osoba;
 - webinar: „Jak uczyć i nie oszaleć. Wiele wymagań, jeden nauczyciel” - 1 osoba;
 - webinar: „Uczeń i nauczanie w cyfrowym świecie” - 1 osoba;
 - webinar: „Sztuczna inteligencja czyli AI w edukacji” - 3 osoby;
 - webinar: („Nie)oczywiste pytania i odpowiedzi o vr w szkole” - 1 osoba;

- o webinar: „Od monoterapii do multiterapii - szansa dla SPE w polskiej szkole. ADHD: Zaskakujące talenty, wyzwania i terapia na pełnych obrotach! - 1 osoba.

W **Publicznej Szkole Podstawowej w Mesznej Opackiej** w roku 2024, związku z potrzebą wzmocnienia rodziny oraz jej roli w społeczeństwie, organizowano spotkania angażujące wszystkich uczniów szkoły oraz ich rodziców, tj. Coroczny Piknik Rodzinny (23 czerwca 2024 r.) oraz coroczny Bal Wszystkich Świętych (30 października 2024 r.) - 40 uczniów. Angażowano rodziców w życie szkoły poprzez ich obecność oraz pomoc podczas uroczystości szkolnych: Dzień Mamy i Taty, Dzień Babci i Dziadka, wigilia szkolna, jasełka szkolne. Rodzice również licznie angażowali się w akcję pieczenia pierniczek na cele charytatywne, w której udział wzięli wszyscy uczniowie naszej szkoły (40 uczniów).

W dniach 20 listopada 2024 r. oraz 4 grudnia 2024 r. zostały zorganizowane warsztaty dla klas IV-VIII (19 osób) prowadzone przez psychoterapeutę. Przeprowadzono również indywidualne rozmowy z chętnymi rodzicami. Zorganizowane zostały dwie wycieczki integracyjne - do kopalni soli w Bochni oraz do Zatoru, w których udział wzięła większość uczniów.

Temat rodziny i jej roli w społeczeństwie poruszany jest często na lekcjach religii (40 uczniów), na godzinach wychowawczych, podczas zajęć i pogadanek z psychologiem szkolnym oraz pedagogiem specjalnym. Rodzice korzystają z możliwości indywidualnych spotkań z psychologiem szkolnym, pedagogiem specjalnym oraz wychowawcami klas.

W celu wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży prowadzone były zajęcia dodatkowe z matematyki (7 osób), j. angielskiego (7 osób) i j. polskiego (7 osób), zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze (3 osoby), zajęcia w kontakcie indywidualnym (1 osoba), zajęcia korekcyjno - kompensacyjne (1 osoba), zajęcia rewalidacyjne (2 osoby).

W Szkole Podstawowej i Publicznym Przedszkolu im. Księdza Jerzego Popiełuszki w Łowczowie w roku 2024 każdy nauczyciel regularnie poszerzał swoją wiedzę i umiejętności opiekuńcze, wychowawcze i dydaktyczne, również w zakresie wspierania rodzin w jak najlepszym funkcjonowaniu, głównie poprzez podejmowanie studiów, udział w kursach, szkoleniach, webinarach, wzajemnych konsultacjach, wykorzystując je następnie w bezpośredniej pracy z uczniami i rodzicami.

1. Działania dla rodziców:

- Rozmowy indywidualne z rodzicami dotyczące m.in. wychowania bez przemocy, wprowadzania zasad pozytywnej dyscypliny, propozycji form spędzania rodzinnego czasu wolnego;
- Zebrania ogólne i konsultacje z rodzicami (II, IV, IX, XI). Rozmowy grupowe i indywidualne z rodzicami - doradcze i wspierające ich w jak najlepszym wypełnianiu roli rodziców;
- Przedstawienie rodzicom Standardów Ochrony Małoletnich (27 rodziców obecnych). Udostępniono je także do wglądu na tablicy informacyjnej Szkoły, razem z numerami telefonów instytucji mogących udzielić pomocy w sytuacjach trudnych i kryzysowych;
- Organizacja rodzinnego pikniku dofinansowanego przez GKRPA w Tuchowie, pod hasłem przewodnim „Rodzinnie, zdrowo i sportowo”;

- Organizacja szkolenia dla rodziców oraz dla nauczycieli (temat: „Uzależnienia behawioralne, cyberuzależnienia wśród dzieci i młodzieży”. „Wychowawcza rola rodziców”) (obecnych 47 rodziców, 21 nauczycieli) poprowadzonego przez prof. Dr hab. Mariusza Jędrzejko specjalistę w dziedzinie uzależnień, w tym cyberzaburzeń.

2. Działania dla dzieci:

- Udział Szkoły w projekcie „Nowe horyzonty edukacji filmowej”. Co miesięczne wyjazdy dzieci z klas I - VII (od stycznia do maja 2024 r.) do kina na filmy poprzedzone tematyczną prelekcją, poruszające wiele ważnych edukacyjnych i wychowawczych tematów, m.in. emocji, relacji, dorastania, wyzwań, szacunku, rodziny, odwagi (68 uczniów);
- Realizacja zajęć: Wychowanie do życia w rodzinie (37 osób w roku szkolnym 2023/24; 51 osób w roku szkolnym 2024/25);
- Przypomnienie dzieciom oraz rodzicom o istocie wdrożonych Standardów ochrony Małoletnich;
- Udział poszczególnych uczniów w zajęciach dodatkowych, kółkach zainteresowań, a także w zajęciach z pomocy psychologiczno - pedagogicznej (korekcyjno - kompensacyjnych, rozwijających kompetencje emocjonalno - społeczne, dydaktyczno - wyrównawczych) mających na celu korekcje zaburzonych funkcji, usprawnianie mocnych stron i umiejętności dzieci, likwidowanie następstw niepowodzeń szkolnych, uzupełnianie braków edukacyjnych, uczenie prawidłowych zachowań społecznych oraz sposobów akceptowalnego radzenia sobie z emocjami nieprzyjemnymi;
- Prowadzenie przez pedagoga i psychologa cyklicznych zajęć z zakresu Treningu Umiejętności Społecznych w klasach, wewnątrz których problem stanowiły relacje rówieśnicze, wzajemny szacunek, empatia, komunikacja, motywacja. Kształtowanie u uczniów prawidłowych postaw, co również przekłada się na jakość funkcjonowania dzieci w rodzinach (19 uczniów);
- Zorganizowanie przez psychologa i pedagoga warsztatów zdrowia psychicznego dla uczniów klas IV-VII, zwracających uwagę między innymi na ogromne znaczenie dbania o relacje rodzinne, docenianie czasu spędzanego w towarzystwie rodziny (38 uczniów);
- Cykliczne zajęcia w Publicznym Przedszkolu prowadzone przez pedagoga specjalnego i psychologa dotyczące m.in. akceptowanego radzenia sobie z emocjami, prawidłowego reagowania w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych, co również przekłada się na lepszą jakość funkcjonowania rodzin.
- Poruszanie przez wychowawców tematyki związanej z rolą rodziny w życiu człowieka;
- Przy Szkole działają organizacje harcerskie, które wzmacniają wychowawczą rolę rodziny oraz szkoły, kształtują poczucie przynależności do grupy rówieśniczej, ograniczają występowanie uzależnień, w tym cyberuzależnień;
- Działalność świetlicy opiekuńczo - wychowawczej, wzmacniającej również znaczenie rodziny, dostarczającej m.in. inspiracji i zachęty do kreatywnego, aktywnego spędzania czasu wolnego z rodziną.

Szkoła Podstawowa w Piotrkowicach w roku 2024 wedle przekazanych informacji w ramach wzmacniania rodziny oraz jej roli w społeczeństwie zorganizowała warsztaty dla

Rodziców w psychologii - 26 osób (1 spotkanie), projekty w klasach „Moja rodzina” - 73 uczestników (9 spotkań), gazetki tematyczne, Kolędowanie dla Rodziców - 2 spotkania, konsultacje z psychologiem - 8 osób oraz warsztaty świąteczne dla rodziców z dziećmi.

W ramach wyrównanie szans edukacyjnych - szkoła brała udział w warsztatach dla uczniów z psychologiem i pedagogiem (23 spotkania) - 73 uczniów oraz konsultacje indywidualne ze specjalistami; organizowała dodatkowe zajęcia rozwijające zdolności i zainteresowania oraz zajęcia wyrównawcze - 48 uczniów, wzięła udział w projekcie Wygrana Polska - Wygrana Niepodległa - 30 osób, udział w projekcie DK w Tuchowie Debata oksforcka - 16 osób. Uczestniczyła w wycieczkach: Warszawa, Bałtyk , Zielona szkoła w Jodłówce - dofinansowane przez szkołę.

W ramach „Opieka i wychowanie” - zorganizowano warsztaty z psychologiem 17 osób (1 spotkanie), pogadanki - 73 osoby (9 spotkań) oraz konsultacje dla Rodziców - pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.

W roku 2024 **Szkoła Podstawowa im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Siedliskach** prowadziła działania informacyjne i profilaktyczne skierowane do rodziców i uczniów na temat wzmacniania rodziny i jej roli w społeczeństwie, opieki i wytnienia dzieci oraz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży:

Działania skierowane do rodziców:

1. Pedagogizacja rodziców podczas spotkań, rozmów telefonicznych i konsultacji z dyrektorem szkoły, wychowawcami, nauczycielami, pedagogiem szkolnym i pedagogiem specjalnym na tematy: Jak rozwijać odporność psychiczną dziecka?; Moc płynąca z przytulania; Bądź widoczny!; „5 sposobów na to jak okazać dziecku wsparcie”; „Jak przestać krzyczeć na dziecko?”; cyberprzemoc, bezpieczeństwo w sieci, zachowania ryzykowne; Standardy Ochrony Małoletnich; „Jak pomóc dzieciom, by radziły sobie z własnymi emocjami?”; „Tolerancja i szacunek do siebie i drugiego”.
2. Działalność informacyjna:
 - informacje o instytucjach pomocowych w gablotach informacyjnych;
 - informacje na stronie internetowej oraz facebook’u szkoły, gazetki ściennie z informacjami na temat instytucji wspomagających rodzinę (adresy, numery telefonów, zadania, dyżury pracowników) z szczególnym uwzględnieniem instytucji zajmujących się przemocą domową,
3. Prowadzenie przez psychologa szkolnego indywidualnych rozmów z rodzicami na temat podejmowanych działań mediacyjnych i interwencyjnych.
4. Ankiety: Diagnozowanie potrzeb i oczekiwań w zakresie realizowanych na terenie szkoły działań profilaktycznych (w ramach „Szkolnego Programu Profilaktyczno - Wychowawczego”).
5. Udział rodziców w konferencji: „Jak być wspierającym rodzicem”.

Szkoła Podstawowa w Siedliskach podejmowała działania skierowane do uczniów, m.in.

1. Zajęcia świetlicowe opiekuńczo - wychowawcze dla grupy uczniów, podczas których podejmowane są tematy związane z emocjami i sytuacją rodzinną dzieci.
2. Prowadzenie spotkań z wychowawcami i nauczycielami uczącymi w danym oddziale na takie tematy jak: integracja zespołów klasowych, przemoc werbalna, cyberprzemoc, zagrożenia w sieci, uzależnienia (np. od korzystania z telefonu komórkowego), Konwencja Praw Człowieka, Konwencja Praw Dziecka, Standardy Ochrony Małoletnich,

urządzenia elektroniczne a nasze zdrowie, organizacja czasu wolnego, rola przyjaźni w życiu człowieka, asertywność - co to znaczy?, radzenie sobie z własną i cudzą agresją, trudności okresu dorastania, akceptacja siebie i innych, prezentacja własnej osoby, jakim jestem uczniem? sposoby radzenia sobie z niepowodzeniami, moje prawa i obowiązki w rodzinie, ochrona danych osobowych, zachowanie w drodze do i ze szkoły, sytuacje zagrożenia, czym jest prawdziwy wolontariat?.

3. Działalność informacyjna: gazetki informacyjne na temat uzależnień, zagrożeń w sieci, gazetki o charakterze motywacyjnym i inspirujące do rozwoju.
4. Konkursy zorganizowane przez pedagoga szkolnego: „Nie bądź bierny na drodze”, „Jak bezpiecznie poruszać się na drodze?”, „Jak zgłosić zagrożenie w postaci nadmiernej prędkości na drodze?”.
5. Prowadzenie przez pedagoga szkolnego zajęć profilaktycznych: „Negatywne konsekwencje nadużywania substancji psychoaktywnych”, „Negatywne konsekwencje palenia papierosów”, „Jak reagować na przemoc?”, „Cyberprzemocy mówię NIE”, „Stop uzależnieniom - dopalacze”, „Stop uzależnieniom - narkotyki”, „Jak radzić sobie ze stresem?”, „Czy marihuana uzależnia?”.
6. Objęcie indywidualnym poradnictwem psychologicznym w firmie indywidualnych konsultacji z psychologiem szkolnym.
7. Prowadzenie przez psychologa szkolnego zajęć integrujących, konsultacji na temat uzależnień także behawioralnych, problemów emocjonalnych, społecznych, rozmów mediacyjnych dotyczących wykluczenia z grupy oraz rozwiązywania kłótni koleżeńskich.
8. Udział szkoły w projekcie Stowarzyszenia 3.0 „Profilaktyka na miarę” - uzupełnianie przez uczniów ankiet on - line mających na celu zdiagnozowanie potrzeb do ewaluacji Programu Wychowawczo - Profilaktycznego.
9. Udział uczniów klasy VII w warsztatach profilaktycznych „Przemoc werbalna - czyli o krzywdzącej sile słów”, finansowanych przez GKRPA w Tuchowie.
10. Udział uczniów klas II i III w warsztatach profilaktycznych „Konflikt - słucham, mówię i akceptuję” - organizowanych przez GKRPA w Tuchowie.

Szkoła Podstawowa im. Stanisława Staszica w Tuchowie w roku 2024 prowadziła szereg działań wspierających rodzinę.

Podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców jest to działalność zmierzająca do stałego wzbogacania posiadanej przez rodziców potocznej wiedzy pedagogicznej o elementy naukowej wiedzy o wychowaniu dzieci i młodzieży. Celem jest bezpośrednia i pośrednia pomoc rodzicom w ich oddziaływaniach wychowawczych dzięki podniesieniu stopnia ich refleksyjności, wzbogaceniu świadomości pedagogicznej i przez to poprawienie funkcjonowania rodziny. Partnerstwo i dialog są wyznacznikiem równości i współpracy pomiędzy ludźmi. Ważnym zadaniem stojącym przed nauczycielem-wychowawcą jest oprócz poznania wychowanków, poznanie ich środowiska rodzinnego. Wiedza ta pozwala na łatwiejsze wyłapanie nieprawidłowości i przyjęcie właściwego sposobu oddziaływań pedagogicznych zarówno na dzieci jak i ich rodziców. Założeniem w pracy z rodzicami jest - Rodzic jako nauczyciel i wychowawca swojego dziecka.

Szkoła zachęca rodziców do współpracy. Stwarza warunki do aktywnego udziału w życiu placówki. Podejmuje działania wynikające z inicjatywy rodziców. Są oni zaangażowani w życie szkoły. Otrzymują pełną informację o pracy szkoły, w tym o jej mocnych i słabych

stronach. Szkoła organizuje różnorodne formy spotkań z rodzicami, które umożliwiają partnerskie i przyjazne kontakty między rodzicami i nauczycielami, a także porady, konsultacje i warsztaty. Działania szkoły wzmacniają prawidłowe relacje dziecka z rodziną. Demokratyczne przedstawicielstwo rodziców ma znaczący udział w zarządzaniu szkołą. Wszystkie ważne decyzje dotyczące życia szkoły są podejmowane przy współudziale rodziców. Główne formy współpracy z rodzicami:

- zinstytucjonalizowane: Rada Rodziców, Rady klasowe,
- doraźne, takie jak: zebrania ogólnoszkolne, zebrania klasowe, rozmowy indywidualne nauczycieli wychowawców, dyrektora, pedagoga i psychologa szkolnego z rodzicami, konsultacje dla rodziców z nauczycielami oraz z przedstawicielami policji ds. nieletnich, z kuratorami, kontakty korespondencyjne i telefoniczne, uroczystości i imprezy szkolne.

Działania podjęte przez szkołę:

- Zapoznanie rodziców na spotkaniach z wychowawcami klas z dokumentami regulującymi pracę szkoły - Standardy Ochrony Małoletnich - 575 os.
- Adaptacja uczniów w nowym środowisku, zwrócenie uwagi rodzica na stres, jaki dziecko przeżywa, kiedy wchodzi w nowe środowisko (głównie klasy pierwsze oraz czwarte) - 152 os.
- Problem agresji. Silna więź emocjonalna z rodzicami jako podstawowy czynnik chroniący dzieci przed zachowaniami ryzykownymi. Zwrócenie uwagi rodzica na czynniki wywołujące agresję wśród dzieci i młodzieży oraz zwrócenie uwagi na cyberprzestrzeń - zebrania z wychowawcami - 360 os.
- Szereg pogadarek edukacyjnych dla uczniów prowadzonych przez pedagogów, psychologa oraz nauczycieli na godzinach wychowawczych np. „Prawa człowieka”, „Konflikty pomiędzy rodzicami i dziećmi, próby szukania wzajemnego porozumienia”, „Prawa i obowiązki członków rodziny”, „Komunikacja w rodzinie”, „Moje obowiązki domowe”, „Jak sobie radzić w trudnych sytuacjach?”.
- Program profilaktyczny - „Bieg po zdrowie” skierowany do uczniów klas czwartych oraz ich rodziców (zapobieganie paleniu papierosów) - 74 os.
- Warsztaty dla uczniów klas szóstych i siódmych - „Przemoc werbalna – czyli o krzywdzącej sile słów” -144 os.
- Prelekcja dla rodziców z psychologiem Krakowskiego Centrum Edukacji i Profilaktyki - „Depresja i samobójstwa - jak pomoc, kiedy nie jest jeszcze za późno” - 150 os.
- Wagary - zwrócenie rodzicom szczególnej uwagi na problem częstych nieobecności wśród uczniów - spotkania z wychowawcami klas - 143 os.

Każdy wychowawca stwarza okoliczności do udziału rodziców w życiu szkoły poprzez: organizowanie imprez o charakterze integracyjnym w oparciu o Plan wychowawczy klasy; organizowanie otwartych imprez i uroczystości szkolnych zgodnie z Kalendarzem imprez; pomoc rodziców w opiece nad dziećmi w czasie wyjść i wyjazdów poza teren szkoły oraz imprez na terenie szkoły.

Szkoła w 2024 roku prowadziła wiele działań, organizowała m.in: Wigilie klasowe organizowane przy współpracy z rodzicami; Klasowe obchody Dnia Dziecka; Klasowe bale karnawałowe; Klasowe obchody Dnia Matki, Dnia Rodziny; Spektakl „Królowa Śniegu” - dla

rodziców, przedstawiony w DK w Tuchowie; Piknik Szkolny - integracja rodziny, zacieśnianie więzi; Spotkania w Domu Pogodnej Jesieni w Tuchowie (wyjścia na dni otwarte, wolontariat uczniów); Projekt „Trzymaj Formę”; Akcja charytatywna - „Podziel się świętami”.

Akcja charytatywna „Anioły Dobra” (575 os.); Zbiórka zabawek oraz słodyczy dla dzieci z hospicjum (575 os.); Zbiórka karmy, kocy dla zwierząt w schroniskach (575 os.); Charytatywny koncert „Kolęd i Pastorałek” (575 os.); Ślubowanie klas pierwszych (78 os.); Otrzęsiny klas czwartych (74 os.); „Noc w Muzeum”; Wyjazd do kina „Marzenie” w Tarnowie na spektakl profilaktyczny „Wspomnienia Narkomanki” na podstawie książki Barbary Rosiek - uczniowie klas ósmych (30 os.); Spotkania z policjantem - pogadanki na temat bezpieczeństwa, kodeks drogowy, bezpieczne wakacje, profilaktyka uzależnień (575 os.).

Nauczyciele ze Szkoły Podstawowej w Tuchowie uczestniczyli w szkoleniach: „Trudne zachowania ucznia”, „Jak mądrze wychować dzisiejszego ucznia - czyli pozytywna dyscyplina w praktyce”, „Trening Umiejętności Społecznych”, „Dziecko krzywdzone i zaniedbane - rozpoznanie symptomów, interwencja, wsparcie”, „Ruch jako klucz do efektywnej edukacji prozdrowotnej w szkole”, „Prawidłowe relacje jako czynnik zapobiegający uzależnieniom”, „Działania wychowawcze i profilaktyczne w środowisku szkolnym”, „Profilaktyka przemocy domowej, przemoc wobec dziecka, prawne aspekty przeciwdziałania przemocy domowej”.

Młodzież **Liceum Ogólnokształcącego w Tuchowie** w roku 2024 uczestniczyła w lekcjach, pogadankach, warsztatach na temat wzmocnienia rodziny i jej roli w społeczeństwie. Uczniowie wszystkich klas mają organizowane lekcje z wychowania do życia w rodzinie, gdzie poruszana jest tematyka dotycząca funkcji rodziny w społeczeństwie. Uczniowie wszystkich klas na lekcjach wychowawczych, lekcjach religii oraz zajęciach z pedagogiem, psychologiem realizują tematykę z zakresu funkcjonowania rodziny. Przykładowa tematyka poruszana na lekcjach: Budowanie wspierających relacji; Rodzina - czym jest; Funkcje rodziny; Struktura rodziny; Prawidłowe postawy rodzicielskie; Obowiązki państwa wobec rodziny; Rodzina wspólnotą życia i miłości; Zagrożenia miłości w rodzinie; Ludzie starzy skarbem rodziny; Dobra komunikacja w rodzinie (komunikaty typu „ja”).

Lekcje, pogadanki prowadzą: pedagog szkolny, psycholog szkolny, nauczyciel wychowania do życia w rodzinie, katecheta i wychowawcy klas. W grudniu 2024 przeprowadzone w szkole zostały warsztaty profilaktyczne „Prawo jazdy smartfonem” (60 uczniów). Celem warsztatów było uświadomienie młodzieży konieczności wyrobienia w sobie zdrowych nawyków korzystania z urządzeń ekranowych. Warsztaty poruszały również temat komunikacji, relacji, więzi rodzinnych. Warsztaty zostały przeprowadzone dzięki współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania problemów Alkoholowych w Tuchowie, która sfinansowała przedsięwzięcie. Szkoła utrzymuje stały kontakt z rodzicami/opiekunami prawnymi uczniów. Rodzice, których dzieci mają trudności, które wymagają konsultacji specjalistów, otrzymują ze strony szkoły wsparcie oraz adresy instytucji pomocowych, współpracujących ze szkołą, z których mogą korzystać. Prowadzone są systematyczne konsultacje nauczycieli dla rodziców/opiekunów, które umożliwiają współpracę środowiska szkolnego z rodzinnym w procesie wychowawczym i edukacyjnym uczniów.

Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Tuchowie poinformowało, iż w roku 2024 w zakresie wzmocnienia roli rodziny w społeczeństwie oraz opieki i wychowania dzieci, na lekcjach wychowawczych, lekcjach wychowania do życia w rodzinie, lekcjach religii

realizowane są tematy związane z opieką i wychowaniem dzieci - uczestniczą w nich wszyscy uczniowie ponad 468 osób; ponadto szkoła organizowała spotkanie z zaproszonymi gośćmi:

- radcą prawnym, która wprowadziła młodzież w zagadnienia prawne przydatne w życiu dorosłym oraz przedstawiła kwestie odpowiedzialności prawnej małoletnich - uczestniczyło w nich około 50 uczniów,
- funkcjonariuszem Komisariatu Policji w Tuchowie dzielnicowym asp. sztab. Januszem Buratowskim na temat odpowiedzialności prawnej nieletnich oraz zagrożeń współczesnego świata min. tych czyhających w sieci oraz tych wynikających z zażywania substancji psychoaktywnych - uczestniczyło w nich około 90 uczniów.

W zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, uczniowie mieli możliwość uczestniczenia w projektach, szkoleniach:

- „Mistrzowie w zawodzie 3” projekt unijny, którego celem było wspieranie równego dostępu do dobrej jakości kształcenia i szkolenia w Powiecie Tarnowskim, zapewnienie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, rozwój w kluczowych branżach dla regionu i małopolskiego rynku pracy, a także wyrównanie szans na rynku pracy poprzez uzyskanie uprawnień, kwalifikacji zawodowych, doświadczenia zawodowego oraz umiejętności niezbędnych na rynku pracy przez uczniów/uczennice oraz doskonalenie umiejętności, kompetencji i kwalifikacji kadr - 50 uczniów oraz 20 nauczycieli i kadra;
- „Bądź EKO V” projekt unijny, którego celem było podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej uczniów i mieszkańców gmin oraz wzrost wiedzy z zakresu ochrony środowiska, gospodarki wodnej i zrównoważonego rozwoju poprzez edukację ekologiczną - 209 uczniów;
- „Praca telemontera w sieci HFC i FTTH z podstawami spawania i światłowodów oraz zarabiania okablowania” szkolenie sfinansowane przez Radę Rodziców, którego celem było nabycie nowych umiejętności, jakie dadzą dodatkowe kwalifikacje i wyróżnią na rynku pracy - 43 uczniów.

Dyrektor **Domu Wczasów Dziecięcych w Jodłówce Tuchowskiej** poinformował, iż nie organizowano spotkań dla rodziców, uczniów i nie uczestniczono w projektach, szkoleniach, prelekcjach, warsztatach których celem było wzmocnienie rodziny oraz jej roli w społeczeństwie, nie organizowano spotkań dla rodziców, uczniów i nie uczestniczono w spotkaniach, pogadankach, warsztatach na temat opieki i wychowania dzieci. Placówka nie brała udziału w projektach, szkoleniach, warsztatach, których celem było wyrównanie szans edukacyjnych dzieci młodzieży. Dyrektor podkreślił, że statutowa działalność Domu Wczasów Dziecięcych w Jodłówce Tuchowskiej polega na wspieraniu rodziców w funkcji opiekunów - wychowawczej (podczas realizowania różnych form wypoczynku dla dzieci młodzieży, turnusów edukacyjnych, ferii letnich i zimowych itd.). Pobyty oferowane przez Dom Wczasów Dziecięcych w Jodłówce Tuchowskiej są jedynymi z tańszych form wypoczynku, dlatego też są ogólnodostępne dla rodziców, co pozwala na wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

Szkoła Podstawowa im. Marii Kotulskiej w Jodłówce Tuchowskiej, Zespół Szkoły Podstawowej im. Sierż. AK Józefa Siwaka „Waligóry” i Przedszkola w Buchcicach, Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Zabłędzy, Przedszkole Niepubliczne Zgromadzenia Sióstr Świętego Józefa oraz Niepubliczne Integracyjne Przedszkole

w **Tuchowie** do których zostały wystosowane pisma nie udzieliły informacji dotyczących organizacji spotkań dla rodziców, uczniów bądź uczestniczenia w projektach, szkoleniach, prelekcjach, warsztatach, których celem było wzmacnianie rodziny oraz jej roli w społeczeństwie.

III. POTRZEBY W ZAKRESIE DALSZEJ REALIZACJI PROGRAMU

- zwiększenie aktywności instytucji oświaty oraz służb zdrowia, współpraca w rzeczywistym rozwiązywaniu problemów dziecka i rodziny, przez diagnozowanie i monitorowanie jej możliwości,
- edukacja społeczna - udział instytucji oświaty, policji, służby zdrowia oraz Powiatowej Poradni Psychologiczno Pedagogicznej w Tarnowie Filia w Tuchowie w edukacji rodziców i opiekunów oraz prowadzenie warsztatów,
- bezzwłoczne udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w kryzysie poprzez poradnictwo specjalistyczne,
- tworzenie i realizacja lokalnych programów wsparcia dziecka i rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- tworzenie grup wsparcia i samopomocowych przez rodziny dotknięte bezradnością w pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczej oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- praca na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin biologicznych,
- tworzenie rodzin wspierających,
- rozwój infrastruktury mieszkaniowej z uwzględnieniem mieszkań socjalnych treningowych,
- zatrudnienie asystenta rodziny,
- tworzenie miejsc pracy.

Działania profilaktyczne skierowane na rodziny wychowujące dzieci, a jednocześnie niewydolne wychowawczo, dotknięte przemocą, ubogie i zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych muszą być rozumiane jako interdyscyplinarne działania zakładające wsparcie ze strony wszystkich służb i instytucji pracujących na rzecz dziecka i rodziny. Mając powyższe na uwadze przyjęto interdyscyplinarną formułę pracy.

Rodziny wychowujące dzieci w wieku szkolnym, a zwłaszcza rodziny, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych w stosunku do swoich dzieci potrzebują pomocy w zakresie organizowania dzieciom czasu wolnego, pokonywania trudności szkolnych, zaburzeń zachowania itp. W związku z tym konieczny jest rozwój różnorodnych środowiskowych form dziennej opieki instytucjonalnej nad dziećmi w wieku szkolnym oraz instytucji wspierających rodziny w wychowaniu i kształceniu dzieci. Rolę tę mogą pełnić **placówki wsparcia dziennego, asystent rodziny oraz rodziny wspierające.**

Dotychczasowe doświadczenia wykazały, że praca asystentów rodziny przynosiła oczekiwane efekty - przede wszystkim z uwagi na elastyczny, nienormowany czas pracy, dostosowany do rytmu życia rodziny i jej potrzeb. Mobilność i dyspozycyjność asystenta oraz zasada indywidualnej odpowiedzialności za wyniki pracy z rodziną przyczyniała się do

osiągania pozytywnych rezultatów. Niestety brak osób chętnych do podjęcia tak odpowiedzialnej pracy powoduje, iż pomimo podejmowanych działań tutejszy Ośrodek nie był w stanie zapewnić wsparcia asystenta w rodzinach tego wymagających.

Dotychczas przeprowadzone działania i uzyskane efekty jednoznacznie wskazują na potrzebę kontynuowania nowego programu w kolejnych latach i rozwój profesjonalnych form wsparcia rodziny.